

ISLANDS *Kontakt*

ISLANDSKLUBBEN I DANMARK.

No 6. Januar 1989.

FORMAND: EBBE ELDRUP, KØBENHAVNSVEJ 27, 3650 ØLSTYKKE, 02 17 47 25

Kære samlerven!

Herved indkaldes til:

ORDINÆR GENERALFORSAMLING
tirsdag d. 7. februar 1989 kl 20
i lokalerne "HARESKOVHVILE", Bymidten 118, 3500 Værløse.
Dagsorden:

- Valg af dirigent.
- 1) Formandens beretning.
- 2) Regnskab for 1988.
- 3) Forslag fra medlemmerne: Foreligger ikke.
- 4) Valg af formand, bestyrelsessuppleant, revisor og revisorsuppleant.
Ebbe Eldrup ønsker ikke at fortsætte som formand.
- 5) Fastsættelse af kontingent for 1989.
- 6) Eventuelt.

MØDEDATOER FOR ÅRET 1989:

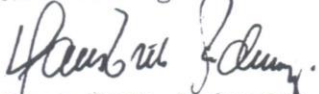
BEMÆRK venligst at vi starter møderne kl. 19.30 !!!!!!!!!!!!!
Aftenens foredrag/arrangement starter dog først kl 20.00.

7. februar: GENERALFORSAMLING.
7. marts: Taltypeudgaverne (Aur-udgaverne). Frimærker.
Orla Nielsen.
11. april: Republikudgaverne 1944-1988. Varianter.
Tor C. Jensen.
9. maj: Opsætning.
Torben Jensen.

Møderne starter kl. 19.30 i lokalerne i "Hareskovhvile" Bymidten 118
(bag posthuset-ved IRMA), 3500 Værløse. Åbent fra 19.00. Vel mødt!!

En medlemskommentar:

Med venlig hilsen

Hans Erik Andersen (medlem nr 024).

15 måneder med Islandsklubben

Her i årets sidste måned plejer jeg at tage forskellige ting som jeg finder væsentlige op til vurdering. Det kan f. eks. være mit job, mine forsikringer - er frimærkesamlingens forsikringssum stadig høj nok, eller har katalogfabrikanternes prisændringer gjort, at jeg kan nedsætte forsikringssummen - eller måske skulle man skifte sin kone ud med to på tyve.

Jeg har således prøvet at gøre op, hvad jeg har fået ud af 15 måneder som medlem af Islandsklubben.

Umiddelbart synes udbyttet at være lidt magert, nemlig 5 numre af bladet Islands Kontakt. Bladets tekniske kvalitet er jeg ganske tilfreds med.

Jeg vil herefter tillade mig at se lidt nærmere på indholdet af bladene generelt.

Det seneste nummer af bladet oplyser, at klubben nu har 59 medlemmer, heraf 29 boende på Sjælland. Man kan herefter spørge sig selv, om det er retfærdigt, at alle klubmøder foregår i Københavnsområdet, når mindre end 50% af medlemmerne bor på Sjælland.

Her kan jeg dog glæde mig over, at referaterne fra klubmøderne bliver fyldigere og fyldigere, selv det ikke er det samme, som at overvære de helt givet meget interessante foredrag m.m.

Der har herudover været flere advarsler og oplysende artikler iøvrigt, ligesom der har været vist og beskrevet flere interessante breve. Hvis man ikke netop har et tilsvarende brev, ved jeg ikke hvor stort udbytte den enkelte har heraf.

Det skuffer mig en del, at der kun har været en artikel af Islandsgruppen, nemlig den om 5-aur Provisoriet 1954.

Hvordan er det forøvrigt med Islandsgruppen, lever den endnu ???

Det kunne jeg godt tænke mig at høre (læse) noget om, og hvis den eksisterer, hvordan kan vi menige medlemmer eventuelt være behjælpelige med at komme videre i forskningen ??

En variant-rubrik kunne jeg også godt tænke mig - Dansk Filatelistisk Tidsskrift bringer af og til "varianter", men man får aldrig at vide om det er tilfældigheder - Den form tiltaler mig ikke.

Det er også positivt, at bladet bringer portoændringer, men hvad med ældre portosatser, her mangler jeg i hvertfald mange oplysninger, så måske var det et emne at tage op i kommende numre.

Det var vist nogle ret store sidespring - tilbage til mit udbytte som medlem, det er nemlig ikke så ringe endda.

Jeg har nemlig fået navne og adresser på 58 andre islandssamlere, som jeg er sikker på gerne vil hjælpe mig med mine problemer, jeg har bare ikke benyttet mig af muligheden. Jeg har vist endda et hængeparti overfor et medlem, som jeg har lovet svar på noget.

Dette må ikke opfattes som en kritik, men som et oplæg til en debat om, hvad andre medlemmer synes Islands Kontakt skal bringe i det kommende år.

Islandsklubben er kommet fint fra start, og det er medlemmerne, der afgør hvor stor succes vil blive.

P.S. Jeg glemte de udnævnte kontaktmænd i min udgyldelse, hvilken funktion har de ??

Formandens kommentarer.

Det er overordentligt glædeligt at modtage reaktioner fra medlemmerne specielt en, som her, konstruktiv kritik. Tak for det ! Klubmøder på Fyn og i Jylland er en naturlig og rimelig tanke. Praksis er desværre nok lidt mere vanskelig at gennemføre. De fleste, der hidtil har tilkendegivet (læs: er blevet presset til) at ville holde foredrag/indlæg på klubaftenerne bor på Sjælland, og penge samt tid umuliggør tanken om regelmæssigt at afholde møder uden for Værløse. Derimod kunne der holdes lokale møder jævnligt, måske 2-3 steder i landet under initiativ fra de lokale medlemmer samt klubbens kontaktmænd. Verbal hjælp, annoncering, materiale etc kan klubbens bestyrelse naturligvis være behjælpelig med. Specielt såfremt der afholdes møder i forbindelse med større filatelistiske arrangementer rundt om i landet, skulle nogle af "Tordenskjolds soldater" nok kunne overtales til at krydre mødet med et fremlæg. Men aktuelle opfordringer må komme lokalt fra, såfremt behovet er til stede !!

Breve og emner, der vises eller behandles i klubbladet, har til formål at oplyse og stimulere. En ~~forøgelse~~ af den generelle viden om islandsk filateli kan kun opnås hos den enkelte såfremt han/hun formår at "strække sig ud over egen græsplæne".

Vi laver gerne en variantrubrik her i klubbladet, men så må vi have noget materiale at vise !

Portosatser bringes gerne såfremt nogen ønsker at bidrage med de efterlyste oversigter. Personligt har EE ikke mulighed for at samle sine spredte informationer desangående på en sådan måde, at de realistisk kan bringes i bladet.

Islandsgruppen, der til almen oplysning, blev startet i 1977 af EE og som siden har fungeret og mødtes ca 1 gang månedligt indtil klubbens dannelse, eksisterer stadigt omend funktionen de senere år har været præget af evnen til at overleve ved hjælp af smørrebrød, kaffe og kage samt andre nydelsesmidler. Faktisk har "gruppen" kunbegået enkelte artikler sammen, mens antallet af "sololøb" af uvisse grunde har været noget større. "Gruppen" mødes nu ca 4 gange årligt.

Referat fra klubmøderne:

6. december 1988.

Årets julemøde. Ebbe Eldrup fremviste Folmer Østergaards samling af julemærker på brevforsendelser. Vi så de mange forskellige slags julemærker, der er udkommet og som stadig udkommer fra Island. Der var enighed om, at sådanne er ualmindeligt forekommende, måske blandt andet fordi vi her i Danmark ikke ser mange indenrigsbreve fra Island, som vel er de, der hyppigst bærer julemærker.

Neden for vises et smukt tidligt brev med julemærke, sendt rekomanderet til Danmark. Bemærk at et Rek-gebyr på 15 aur er påsat, selv om rek-gebyret til DK (direkte forsendelser) og indenrigs var 16 aur (1.8.1876-31.12.1907) på det tidspunkt, mens rek-gebyret via UPU-lande eller til UPU-lande var blevet nedsat til 15 aur pr. 1.10.1902.

Der blev bortsplgt 24 stk andele af kvartkilopakker til 60 kr pr stk.

Desuden hyggede vi os med æbleskiver, solbærrom, kaffe og te. ligesom deltagerne fik mulighed for at smage islandsk brændevin. For denne er vi 2 af vores islandske medlemmer tak skyldig: Indriði Pálsson og Magni Magnusson, som havde skænket klubben denne herlige drik. Efter denne stimulans blev der svedt noget over følgende spørgsmål, som du kan forsøge at besvare hjemme uden brug af hjælpemidler. Svar sidst i dette nr. af Islandskontakt.

1. Hvornår udkom de første islandske frimærker (dato+årstal) ?
2. Hvilke andre serier (motiv?) var gyldige samtidigt med Christian IX frimærkerne ?
3. Hvilke værdier findes normalt overtrykt med 1 GILDI '02-'03 i rød farve ?

4. Hvilke værdier af to-konger udgaven er tillige udkommet som provisorier ?
5. Landskabsserien 1925. Til hvilket formål blev udgivet følgende værdier: 7 aur (grøn), 20 aur (rød) og 35 aur (blå) ?
6. Hvor mange og hvilke forskellige 1 eyr frimærker har Island udgivet (der regnes kun med forskelle i motiv ikke i takning eller vandmærke) ?
7. Hvem var den person (navn og tittel), der er afbildet på de republikfrimærker, der udkom 17. juni 1944 ?
8. Hvor mange provisorier har Island udgivet efter 17.6.1944 ?
9. Hvor mange og hvilke frimærker med værdien 25 kr udkom fra Island før 31.12.1965 ?
10. Hvad koster det idag d. 6.12.1988 at sende et brev 1. vægtsats (0-20 g) fra Island til Danmark ?

10. januar 1988.

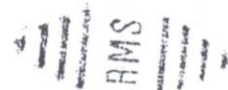
Kbbe Eldrup fremviste dias og blade fra samlingen og kommenterede skillingsfrimærkerne fra Island. Af de vigtigste bemærkninger må nævnes: Et skillingsmærke er defekt eller repareret til andet er bevist. Intakte skillingsmærker, såvel postfrimærker som tjenestefrimærker, er uhyggeligt sjældne. Facits oversigt over sjældenhedsgrad for antikva-stempler er ikke korrekt, hverken for skillings- eller aur-mærker. De sjældneste antikvastempler på skillingsmærker er Dalasysla og Strandasysla, idet begge poststempler kun var i anvendelse fra 1.1.1876 (til 31.7.1876). En del stempler er formentlig aldrig brugt postalt på 3 sk. frimærket, bl.a. Miklibær og Vestmannaeyjar. Pas på det falske stempel Miklibær 7/5 samt efterstemplingen med Isafjördur 18/11 !! Husk Eskifjördur først blev benyttet fra 1878 og derfor ikke kan være ægte brugt på et skillingsmærke !

Klip og breve i privateje er store rariteter, men der kendes i dag nok over 100 skillingsbreve i de islandske arkiver. En nøjagtig opgørelse ville være ønskelig, men ingen har vist nok registreret alle disse breve. Desværre !!!!! 4 sk postfrimærke tk. 12 1/2 og 4 sk. tjenestefrimærke tk. 14 kendes ikke på brev i privat eje.

"MÆRKELIGE STEMPLER"

vi har ikke fået hjælp til at afklare de viste stempler.

Vedr b): "REBUTS" i ramme vides, at stemplet har været benyttet som retur stempel på uanbringelige eller uafhentede forsendelser.

ICELANDIC CONSULATE

WINNIPEG, MANITOBA

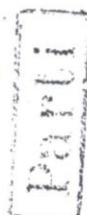
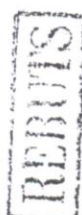
FIRST COMMERCIAL FLIGHT

4 kg

Consul Grettir Leo Johannson

Hotel Borg

REYKJAVIK ICELAND

Her vises 2 eksempler på brug af stemplet. Brevet var uanbringeligt, da adressaten var rejst og derfor stemplet "Parti" (rejst) samt "REBUTS". Klippet (fra julesalget!) har stemplet "ITREKAD" (rykket) samt "REBUTS" fordi postoprævningspakken ikke er afhentet og derfor måtte gå retur.

Desuden kendes stemplet anvendt som annulleringstempel på et fylgibræf, vist nok en fejlagtig anvendelse, hvor stemplet menes forvekslet med det samtidige "TOLLUR"-stempel.

prir - prøvetryk

Prøvetryk.

På omstående side er afbildet det kendte prøvetryk af Þrír-overtrykket, som er det eneste ægte prøvetryk, som findes. Der er for få år siden solgt en forfalskning på et stemplet mærke, der var kendetegnet ved umiskendeligt at være fra 3. grovtakkede tryk, som udkom 1898 !!!!! Prøvetrykket kendes i 4-5 eksemplarer.

Folmer Østergaard havde tillige i sin samling det neden for viste prøvetryk af 1 Gildi-overtrykket. Dette er mindre kendt. Mærket blev oprindeligt fundet i boet efter den tidligere landshøvding Magnus Stephensen, hvilket er det eneste indicium for mærkets ægthed. Hvis andre kender overtrykket eller har set det andetsteds er Ebbe Eldrup meget interesseret i at høre herom. Foreløbigt er eksemplaret et unikum. En del af typerne er, som det ses, de, der blev benyttet på det rigtige overtryk.

KONTAKTMAND I ISLAND.

Vi har fået løfte fra Gudni Gunnarson, medlem nr. 49, som vil være os behjælpelig med nye portosatser samt informationer vedrørende stempler posthuse etc. Vi er Gudni Gunnarson meget taknemmelig for dette. Gudni skriver i øvrigt, at der ikke blev udgivet nye taksttabeller 16.10.1988, men portoen i Island og til de skandinaviske lande blev forøget.

National udstilling i Viborg 21.-23. april 1989.

Klubben har modtaget tilmeldingsblanketter til denne udstilling og opfordrer alle medlemmer til at udstille en samling på udstillingen. Vi skulle gerne have mindst een samling Island til Viborg. NB: Tidsfrist for indsendelse 1. februar 1989.

I øvrigt var der måske her lejlighed til at afholde et "Jyllandsmøde" i Islandsklubben i Danmark ?? Tilkendegivelser fra de omkringboende samt kontaktmanden, Leif Fuglsig, imødeses med stor forventning!

Med tilladelse fra forfatteren samt redaktør Lasse Nielsen, NFT, København, bringes nedstående en artikel om de tidligste Reykjavik-stempler. Artiklen blev bragt i Nordisk Filatelistisk Tidsskrift 95. årgang nr.4, december 1988, side 150-152.

Reykjavik: Stempler og efterstemplinger

Af Orla Nielsen

Iflg. Por Porsteins artikel i NORDIA 84 kataloget er nedstående stempler blevet anvendt til efterstempling af islandske skillings- og Aur-mærker:

Betegnelse	stempel	diameter	kendt anvendelsesperiode	tidspunkt for efterstempling
D1	236		1870-1931-36 i Flaga	?
D2	grotesk/antikva	22 mm	1870- ca 1888	1878-85
A	antikva	22 mm	1873- 24.10.1891	?
G1a	grotesk	25 mm	2.2.1883 - 29.4.1891	?
G1b	grotesk	22 mm	12.7.1888 - 1894 jan-apr 1914 med antiquadato (pakkepostkontoret)	1890
G1c	grotesk	25 mm	21.11.1891 - 1934 - 35 (Toldpostkontoret)	?

D1 er iflg. Caröe kendt på et brev med en islandsk 8 sk fra Stykkisholmur til København, hvor 236 – og kun det – er placeret på bagsiden som afgangsstempel. Ellers er D1 ikke kendt på breve fra og med 1873 (bortset fra Flagaperioden). Por Porsteins mener, at alle skillings- og Aur-mærker med 236 er efterstemplede, hvilket (endnu) ikke kan anses som bevist.

I 1875 og fremefter blev det nødvendigt at anskaffe nye typer. Det betyder, at blandede tal (antikva og grotesk) kan forekomme. A (fig. 1) kendes således med grotesk-tal fra 1888. G1b kendes med blandede tal (ikke nævnt af Por Porsteins, men se fig. 2) og fra 1885 med grotesk-tal (og meget slidt).

Fig. 1. A, antikva.

Fig. 2. G1b med 'blandede' tal på 5 Aur grøn fra 1884.

Fig. 3. G1a

Fig. 4. G1c

Skillingmærker med A eller D2, hvori forekommer grotesk-tal er med stor sandsynlighed efterstemplede. Ser de normale ud, kan man ikke sige noget herom.

Alle skillingmærker med stemplerne G1a, b og c er efterstemplede. Om Aur-mærker er det, kan kun sandsynliggøres ved at se på stempletypens anvendelsesperiode sammenlignet med tidspunktet for trykning af det pågældende oplag.

Til det formål er det vigtigt at kunne skelne mellem G1a og G1c, som ligner hinanden meget.

De eneste sikre forskelle er, at G1a ikke har fane på ettallet, det har G1c. Desuden har J en højere »fod« på G1a end på G1c.

På figur 5 er vist endnu et eksempel på G1c. Her er højre opstreg på Y klart kortere end den venstre.

Det er det almindelige på dette stempel, men jvf. figur 4, gælder det ikke altid (tegningen stammer fra en afstempling på et parstykke 5 øre grøn, fintakket, 3. tryk fra 1891). Enten er stemplet blevet hurtigt slidt, eller også er der tale om to forskellige stempler. I så fald har Por Porsteins ret i sin formodning om, at

Fig. 5. G1c med kort højre opstreg på Y.

der faktisk har været 3 stk. 25 mm stempler. I genanvendelsesperioden 1934 - 35 har jeg på 1 og 2 kr. Chr. X (tæt gravering) stemplet som i figur 4, mens jeg på 10-kronen har det med kort højre opstreg på Y. Alle aftryk er ganske klare.

G1b blev anvendt til efterstempling i forbindelse med salget af restoplaget af skillingmærker i 1890. Hvis hele eller det meste af stemplet kan ses, er efterstemplingen nem at konstatere ved hjælp af W. Fengers metode: Hvis I's forlængelse skærer brøkstregen (der ikke altid er der) og rammer mellem E og Y, er stemplet G1b (fig. 6). I D2 (fig. 7) rammer forlængelsen stammen i E.

Metoden er nødvendig, fordi tallene i D2 kan være af grotesktypen (eller utydelige).

Men sommetider er den ikke mulig at anvende, se fig. 8 og 9.

Studier af en række afstemplinger i mit eget materiale suppleret med afbildninger i auktionskataloger har afsløret flere forskelle mellem de to stempler.

For bogstavernes vedkommende gælder, at fodstregen på E i D2 er næsten dobbelt så lang som midterstregen og længere end den øverste streg. På G1b er øverste og nederste streg lige lange og begge kun en lille smule længere end midterstregen.

Y's højre opstreg starter lidt højere oppe på stammen end den venstre og virker også en anelse kortere på D2. På G1b starter begge opstreger nøjagtig samme sted.

J's fodstreg er klart højere på D2 end på G1b. Desuden er V's ben lige lange på D2, men på G1b er det højre oftest lidt længere og tykkere end det venstre.

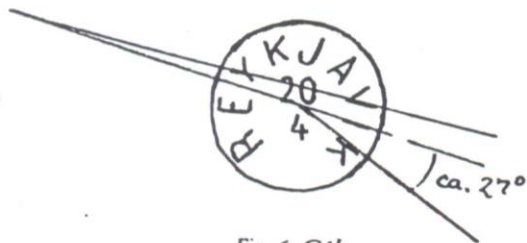

Fig. 6. G1b

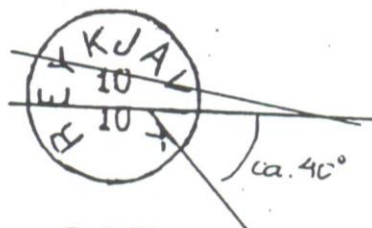

Fig. 7. D2

Fig. 8. Efterstempling med G1b

Fig. 9. Afstempling med D2

Desværre gælder det ikke altid, jvf. afstemplingen på adressekortet (fig. 10), hvor det er anvendt i 1914.

Men p.g.a. I's anderledes placering i D2 (Fengers opdagelse) er også vinklerne mellem V og I samt I og K forskellige. Højre opstreg på V vil, hvis den forlænges, skære et forlænget I uden for mærket til højre på D2, mens det vil ske til venstre og »inde« i mærket på G1b. På D2 er vinklen mellem I og K ca. 40°, mens den på G1b kun er ca. 27°. Forsøg på at måle andre vinkler har derimod ikke vist afgørende forskelle.

På den baggrund kan afstemplingen af 4 sk frimærket konstateres at være en efterstempling med G1b (selvom V's ben er lige lange) mens den på 8 sk tjenestemærket er i orden, dvs D2 (Y og J kendemærkerne).

Kilder:

- Por Þorsteins: »Postekspeditionsstemplernes historie 1873-1897« NORDIA 84 - kataloget.
 Por Þorsteins: Grúsk 2/1977: »Genbrug af Reykjavík lapidar/antikva og lapidar-stempler« (oversat af Ebbe Eldrup og Torben Jensen).
 E.A.G.Caröe: »Iceland Skilling Stamps on Covers«, London Philatelist, 1966.
 Walther Fenger: »Det danskfremstillede REYKJAVÍK-stempel fra Island«, DFT 5/1980.
 Jón Adalstein Jónsson: »One Hundred Years of Icelandic Stamps«.
 Diverse auktionskataloger.

Reykjavík 480

Verðupphæð: 250 kr. a.

Póstkræfa: kr. a.

Fylgir 1 Pakke.

með fullri kveðju.

Vigt: 7 1/2 kg

til Fylgibrjef.

Finansministeriets 2det Revisionsdepartement

KÖBENHAVN.

(Passerer uden henblynd til Overvegt)

Fig. 10. G1b med antikva tal 31.1.(1914). Overvægtig pakke til DK. Værdi 250 kronur. Grundtakst: 20 Aur. 5 g pr. 500 g, 7,5 kg: 75 Aur. Værdigebyr pr. 250 kr.: 20 Aur. Ialt 1,15 kr. (Sidst kendte dato for genanvendelsen af G1b er 17.4.1914).

Kommentarer til artiklen:

Betegnelserne kan måske virke forvirrende, men vi må vænne os til dem. Forhåbentligt begynder Facit snart at benytte disse betydeligt mere logiske betegnelser:

D1 og D2: D for dansk stempel, dvs fra den danske periode.

Facitbetegnelsen er Reykjavik "A" stempel for D2.

A: Antikvastemplet, dvs Facitbetegnelsen Reykjavik "B".

G1-3 etc: Groteskstempel. G1a og G1c er de som Facit hidtil har betegnet Reykjavik "C2" stemplet.

G1b er stemplet som Facit har betegnet Reykjavik "C1".

Det er helt sikkert, at der findes to typer af G1c stemplet, nemlig et med sikkerhed ægte brugt G1cI med kort højre opstreg i Y i Reykjavik, som nævnt af Orla. Jeg har stemplet på 3 brugte helsager fra 1891, 1891 og 1893, se afbildningerne.

G1cII med normalt Y i Reykjavik har jeg kun på med sikkerhed afstemplede helsager, ofte med datoen 8/2. Det ville være af stor interesse at få oplyst, formentlig specielt fra Island, om dette stempel kendes på forsendelse ægte brugt. Ellers kunne der være tale om konsul Thomsens stempel. Lad os høre fra eksperterne i Island !!!

Det bør i øvrigt tilføjes, at de nye betegnelser er opfundet af Per Hanner og nu afdøde Tore Runeborg, Islandssamlerne i Sverige, begge store stempelspecialister.

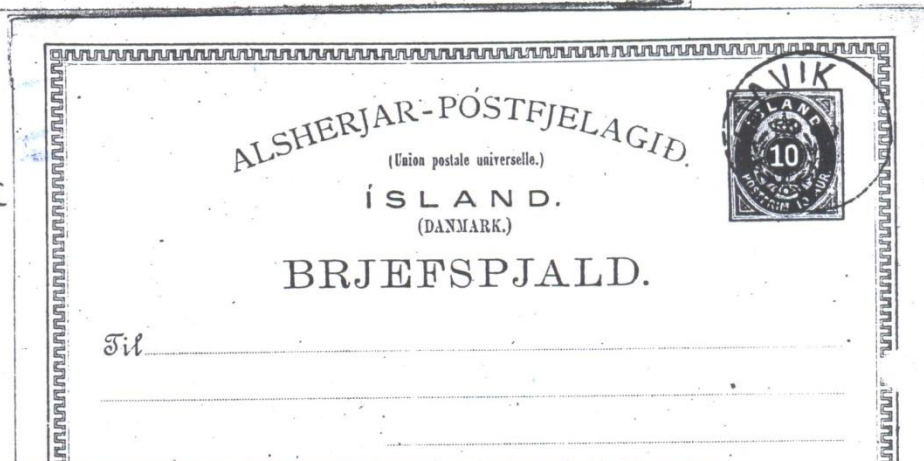

Reykjavik G1a. 25.6.1886

Reykjavík G1b
13.5.1893

Reykjavík G1cII
Kortel er
helt uden telst.

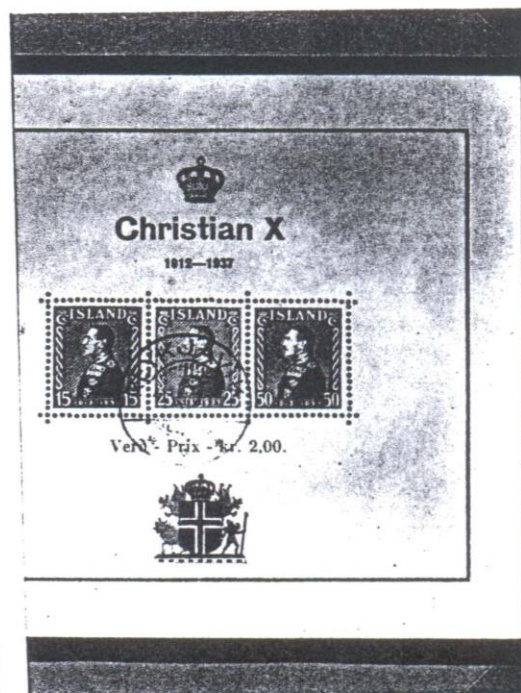
Reykjavík G1c
28.11.1892

Svar på spørgsmålene:

1. 1. januar 1873.
2. I Gildi-udgaven, To-konger, Jon Sigurdsson, Frederik VIII samt Chridtian X.
3. 5, 6, 20, 25 aur postfrimærke.
4. 16 aur, 25 aur, 40 aur samt 5 kr.
5. 7 aur grøn: internationale tryksager 1. vægtsats.
20 aur rød: Landsporto 1. vægtsats
35 aur blå: internationale breve 1. vægtsats.
UPU's farveregler vedtaget fra 1882.
6. 1 eyr Chr X grov graving, 1 eyr Chr X fin graving, 1 eyr to-konger, 1 eyr Jon Sigurdsson, 1 eyr fiskeudgaven
7. Jón Sigurdsson, tidligere Altingsmand og højesteretspræsident, som bl.a. under ophold i Danmark kæmpede for Islands selvstændighed.
8. 1 (eet) ! 5/35 aur Hekla. Den overtrykte udgave "Hollands-hjælpen er ikke et provisorium, da frimærket ikke skifter frangeringsværdi ved overtrykningen !!
9. 25 kr Alting, 25 kr Bessastadir, 25 kr Falk, 25 kr Islands nationalvåben (1964).
10. 19 kr.

Falskt eller ægte Reykjavik-afstempling?

Det viste Reykjavik stempel, brotype BIV med måned i romertal fra maj 1937, kan jeg ikke afgøre ægtheden af. Var et sådant stempel i brug i Reykjavik i 1937 ??????????????????????????????

Rec.

Y
No 363

Min Brödrene Chetta

Hörsholmsgade 20

København

Korrekt 16 aw + 16 aw frankatur for rekomanderet brev
til Danmark. Bemærk det manglende "R-stempel".

No stempel 41.

Eskifjörður 24.12

København 4. 1. 1908.